

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle

Lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston lääketaksa-asetuksen muuttamisesta ja siihen liittyen sairaskorvausten lääkekorvausten muuttamisesta

Lausuntopyyntöjen (STM063:00/2013 ja STM045:00/2013) johdosta Suomen Apteekkariliitto haluaa todeta seuraavat asiat:

Yleistä

Luonnos uudeksi lääketaksaksi perustuu Apteekkitoiminnan kehittämistyöryhmän esitysten pohjalta Fimean valmistelemaan luonnokseen uudeksi lääketaksaksi, joka julkaistiin Fimean toimesta heinäkuussa 2012.

Suomen Apteekkariliitto on jo pitkään tehnyt lukuisia omia esityksiä ja vaihtoehtoisia malleja lääketaksan kehittämiseksi. Yhteistä näille malleille ja Fimean julkistamalle mallille on pyrkimys muuttaa apteekkien ansainnan rakennetta niin, että jatkossa lääkkeen toimittamiseksi apteekissa tapahtuvasta työstä maksetaan nykyistä parempi korvaus ja että lääkkeen hinnan suhteellinen merkitys apteekin taloudelle vähentyy.

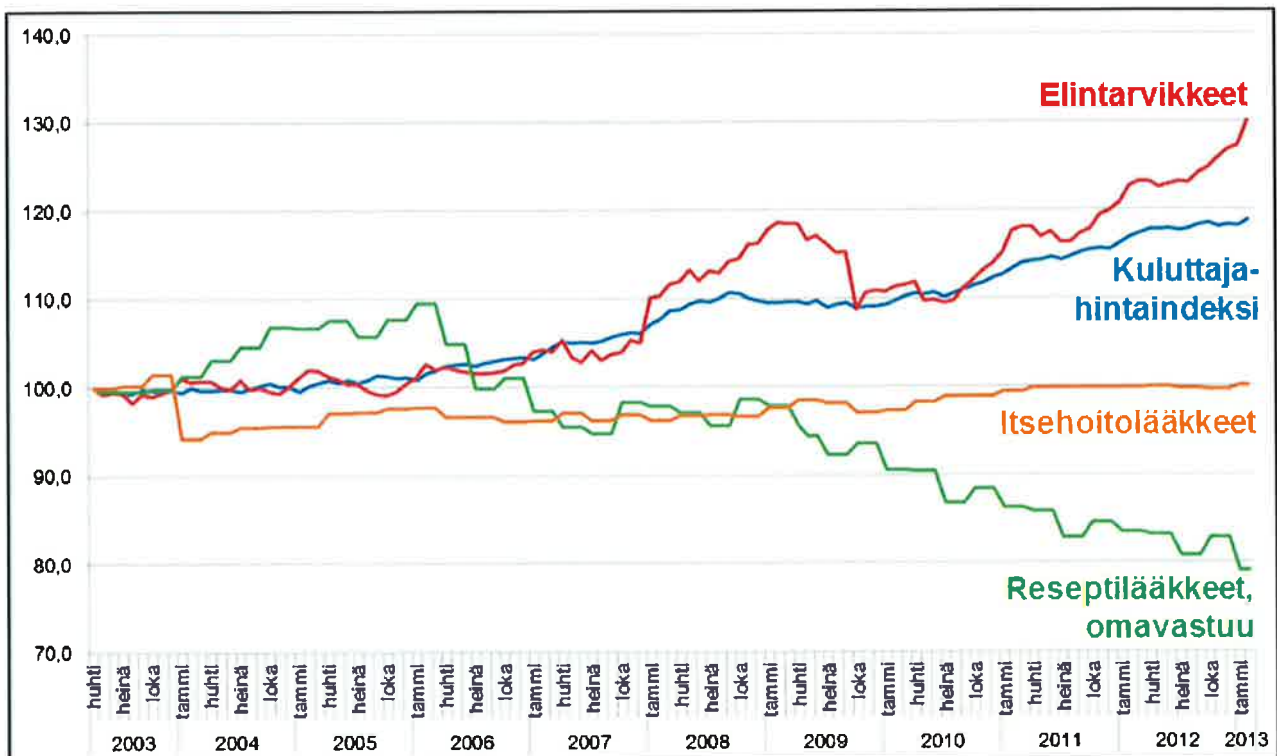
Luonnos uudeksi lääketaksaksi perustuu pääosin oikeaan arvioon apteekkien tilanteesta. Lääketaksaluonnoksessa todetaan lääkkeiden hintojen laskeneen ja tämän tuoneen säästöjä niin yhteiskunnan kuin myös potilaiden lääkemenoihin. Luonnoksessa tunnustetaan lääkkeiden hintojen alentumisen heikentäneen apteekkitoiminnan kannattavuutta. Luonnoksessa arvioidaan myös apteekkitalouden polarisoituneen.

Lääketaksaluonnoksessa arvioidaan muun apteekkitoiminnan taloudellisesti paikanneen sitä vajetta, joka on syntynyt reseptilääkkeiden hintojen alentumisen myötä. Vaikka näin onkin käytännössä joidenkin apteekkien osalta tapahtunut, ei kehitystä voi pitää hyväksyttävänä. Apteekin keskeisin tehtävä (80 prosenttia liikevaihdosta) on reseptilääkkeiden toimittaminen. Tämän toiminnan on oltava taloudellisessa mielessä sellaista, että kattavan apteekkiverkoston, hyvien aukioloaikojen, erinomaisen lääkkeiden saatavuuden ja laadukkaan lääkeneuvonnan järjestäminen on jatkossakin mahdollista. Merkittävä osa Suomen apteekeista ei voi, edes teoriassa, paikata reseptilääkkeiden hinnanalennuksen vaikutusta muulla myynnillä.

Reseptilääkkeiden hintojen alentuminen johtuu lääkevaihdon ja viitehintajärjestelmän käyttöönotosta sekä vuosina 2006 ja 2013 toteutetuista tukkuhintojen 5 prosentin leikkauksista. Hintojen alentumisen seurauksena lääkkeiden käyttäjät maksavat nyt 20 prosenttia vähemmän reseptilääkkeistään kuin kymmenen vuotta sitten. Suomen Apteekkariliitto pitää lääkevaihtoa ja viitehintajärjestelmää perusteltuina uudistuksina, koska niillä on voitu vähentää niin yhteiskunnan kuin myös potilaiden lääkekustannuksia. Toisin kuin muut terveydenhuollon menot, ovat lääkemenot kääntyneet laskuun.

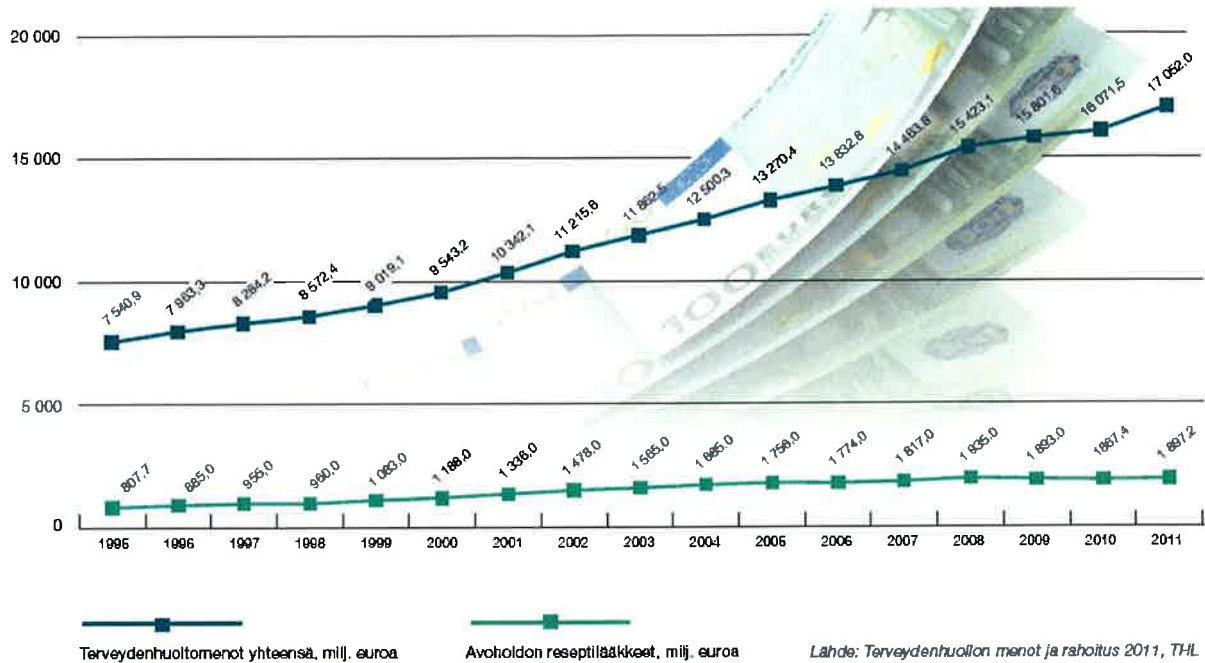
Lääkkeiden ja elintarvikkeiden hintakehitys 2003-2013

huhtikuu 2003 = indeksi 100

Lähde: Tilastokeskus

Terveysmenojen kehitys 1995–2011

Läketaksasityksestä

Suomen Apteekkariliitto kannattaa lausunnolla olevaa esitystä uudeksi lääketaksaksi. Se kehittää oikealla tavalla taksan rakennetta. Apteekissa tehdystä työstä maksettavaa korvausta parannettaisiin nostamalla lääkevalmisteen toimitusmaksu nykyisestä 0,39 eurosta 2,17 euroon. Samalla lääkkeen tukkuhinnan vaikutusta alennettaisiin.

Sinänsä hyvin perustellun uudistuksen vaikutukset apteekkikentällä ovat hyvin epätasaiset. Vaikka uudistus onkin apteekkeille kokonaisuudessaan kustannusneutraali, ei se ole sitä apteekkikohtaisesti. Apteekkikohtaiset erot perustuvat reseptilääkemyyntin rakenteen apteekkikohtaisiin eroihin. Näiden vaikutusten merkityksen seuranta on hyvin tärkeää. Tähän ei riitä apteekkitalouden yleiset tunnusluvut, vaan tarvitaan yksityiskohtaisempaa arviota.

Suomen Apteekkariliitto toivoo, että muutaman vuoden kuluttua tehdään perusteellinen arvio nyt tehtävän lääketaksauudistuksen vaikutuksista. Suomen Apteekkariliitto on mielellään mukana tässä arviointityössä. Tehdyn arvion pohjalta voidaan sitten tehdä johtopäätökset lääketaksan uudistamisen jatkosta.

Lääkekorvauksista

Vaikka luonnos uudeksi lääketaksaksi on kustannusneutraali (ts. se nostaa ja laskee lääkkeiden hintoja kokonaisuudessaan yhtä paljon), se merkitsee lääkekorvausmenojen vähentymistä 15,8

miljoonalla eurolla. Tämä johtuu siitä, että kalliiden lääkkeiden hintojen lasku vähentää Kelan korvausmenoja enemmän kuin halpojen lääkkeiden hinnan nousu lisää Kelan korvausmenoja. Kela-korvausten osuus on kalliissa lääkkeissä keskimäärin korkeampi kuin halvoissa lääkkeissä.

Luonnoksessa esitetään tämän ongelman poistamista alentamalla vastaavalla summalla vuosittaista lääkekorvauskattoa. Tämän seurauksena lääkekorvauskatto alentuisi 70 eurolla siitä mitä se muutoin olisi vuonna 2014. Tällöin taksauudistuksen ja lääkekorvausmuutoksen seurauksena ensinnäkin kalliiden lääkkeiden hinnat alentuvat ja toiseksi paljon lääkkeitä käyttävien lääkemenot pienentyvät. Suomen Apteekkariliitto pitää tätä hallitusohjelman mukaisena perusteltuna tapana kohdentaa lääkekorvauksia lääkkeitä eniten tarvitseville ja käyttäville.

Läaketaksan kehittämistä jatkossa

Läaketaksan rakenteellisen uudistuksen lisäksi kohdistuu läaketaksaan terveydenhuollon muusta kehityksestä johtuen muutamia uudistustarpeita. Nämä tarpeet ovat syntyneet e-reseptin käyttöönotosta sekä apteekin tuottaman koneellisen annosjakelun vakiintumisesta osaksi terveydenhuollon palvelujärjestelmää.

Suomen Apteekkariliitto esittää, että jo ennen seuraavaa taksan rakenteeseen tapahtuvaa muutosta, voitaisiin läaketaksaan lisätä sähköisen lääkemääräyksen käyttömaksu sekä koneellisen annosjakelun palkkio.

Sähköisen lääkemääräyksen käyttömaksu

Sähköisen lääkemääräyksen toteutukseen liittyvien reseptikeskuksen ja varmennepalvelujen ylläpidosta ja käytöstä aiheutuvat kustannukset rahoitetaan sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) 25 §:n perusteella käyttäjiltä perittävillä maksuilla. Maksuperusteista ja maksun suuruudesta säädetään sähköisen lääkemääräyksen käyttömaksuista annetulla STM:n asetuksella. Apteekkien maksuperusteena on toimitettujen sähköisten lääkemääräysten lukumäärä ja maksun suuruus on tällä hetkellä 0,039 € (alv 0 %) jokaisesta sähköisestä lääkemääräyksestä.

Julkinen terveydenhuolto rahoittaa siltä perittävät maksut verovaroin ja yksityinen terveydenhuolto kattaa siltä perittävät maksut asiakasmaksujen korotuksella.

Suomen Apteekkariliitto esittää, että apteekeilta sähköisen lääkemääräyksen toimittamisesta perittävä maksu sisällytetään läaketaksaan.

Koneellisen annosjakelun palkkio

Apteekkitoiminnan kehittämistyöryhmä linjasi vuonna 2011 annosjakelun kehittämistarpeita. Yksi työryhmän ehdotuksista oli, että käyttäjien yhdenvertaisen kohtelun parantamiseksi annosjakelupalkkiot määriteltäisiin lääketaksa-asetuksessa.

Suomen Apteekkariliitto esittää, että työryhmän ehdotus toteutetaan ensi tilassa.

Esitämme annosjakelupalkkion arvonlisäverottomaksi suuruudeksi 8,70 euroa/potilas/viikko. Maksua tulisi tarkistaa yleisen ansiotasoindeksin mukaisesti joka toinen vuosi.

Palkkio vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen mukaista tilapäisestä kotisairaanhoidosta perittävän maksun suuruutta.

Tämä lausunto on hyväksytty Suomen Apteekkariliiton hallituksen kokouksessa 25.9.2013.

Ilkka Oksala

toimitusjohtaja

Suomen Apteekkariliitto